

Förvaltning av fisk i Dalälven

Karl Gullberg Länsfiskekonsulent
Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Hur förvaltas lax och öring idag?

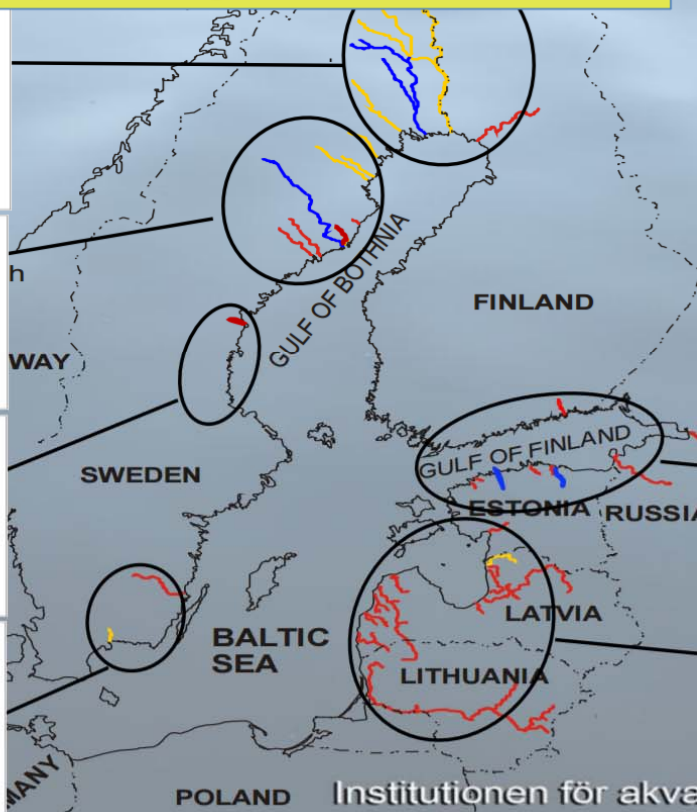
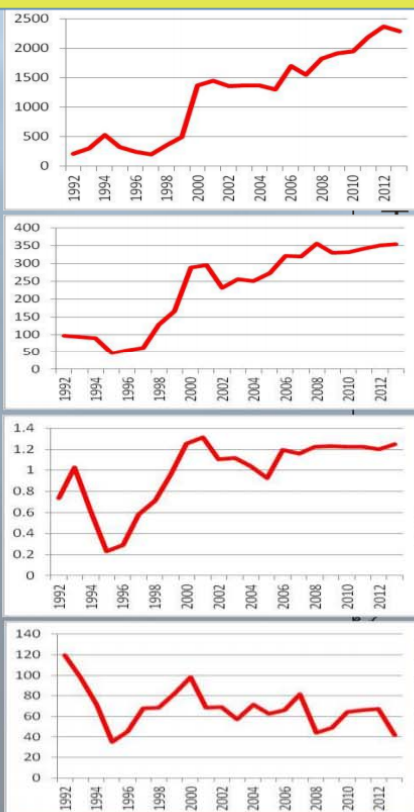
- **Lax**: Internationell förvaltning, EU:s GFP
  - TAC för Östersjön m m
- **Öring**: endast nationell förvaltning
  - Datainsamling och biologisk rådgivning görs av ICES/SLU Aqua.
  - HaV får av fiskevårdsskäl besluta om föreskrifter för fiske, komplettera och skärpa EU:s regler
  - **Fiskerättsägare i älvar får komplettera och skärpa HaVs regler.**

Länsstyrelsen
Gävleborg

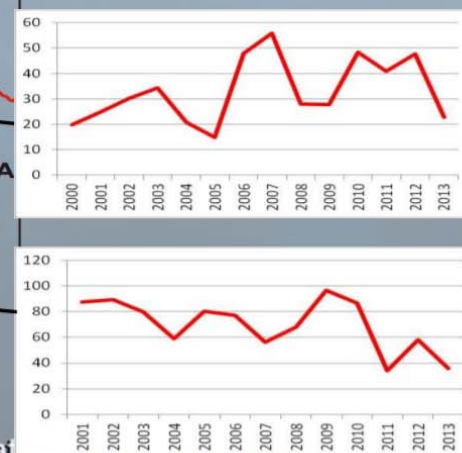
Reglering genom kvoter

Blandbeståndsfiske i Östersjön TAC beslutas med hänsyn till svaga bestånd

Status (smoltproduktion 2012)

- Uppnått 75% av PSPC
- Uppnått 50% av PSPC
- Smoltproduktionen är lägre än 50% av PSPC

Länsstyrelsen
Gävleborg

Källa: Svensk förvaltning av lax och öring - redovisning av ett regeringsuppdrag 06/11/15

Övergripande nationella mål

- Naturproducerande bestånd av lax och öring ska återetableras.
- Förvaltningen av lax och öring ska vara ekosystembaserad och beståndspecifik.
- Naturliga bestånd ska återuppbyggas och bevaras inom hela utbredningsområdet

Länsstyrelsen
Gävleborg

Förvaltningsmål för lax och öring

- Samtliga bestånd förvaltas för att uppnå MSY (Maximal Sustainable Yield.) = 75 % av den potentiella smoltproduktionen i vattendraget.
- Målet att nå 80 % av den potentiella smoltproduktionen i vattendraget.
- Detta kräver ökning av antalet lekfiskar.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Regeringsuppdrag

- Skall tillsammans med HaV och Jordbruksverket ta fram förslag på hur **förvaltningen av lax och öring i svenska vatten bör utvecklas och utformas.**
- Med relevanta aktörer och organisationer.
- Särskilt beakta möjligheterna för att **utveckla fritidsfisket och fisketurismverksamhet**, samt förutsättningarna för det traditionella fisket.

Länsstyrelsen
Gävleborg

16 vildlaxälvar med unika förhållanden och fiskstammar

Viktigt med lokal
förvaltning som anpassas
utifrån de specifika
förutsättningar för varje
enskilt bestånd

Länsstyrelsen
Gävleborg

”Levande laxälvar”

ADAPTIV LAXÄLVSFÖRVALTNING

- Länsstyrelsen i Västerbotten har fått medel till ett pilotprojekt som jobbar med Laxförvaltning

Länsstyrelsen
Gävleborg

Viktiga frågor vid Laxförvaltning

- Utredda och identifiera ev problem
- Restaurera naturliga livsmiljöer
- Få till stånd en välfungerande fångst-rapportering och beståndsuppföljning
- Kunskap om förväntad utveckling av laxbeståndet under kommande åren.
- Anpassa fiskeregler efter långsiktigt mål och **GEMENSAM VISION !**

Länsstyrelsen
Gävleborg

Förvaltning

- Regler sätts med bästa möjliga **faktaunderlag**
- **Rådgivande grupp** – ett forum för information, kunskap samt förvaltning.
- Adaptivt, flexibelt och transparent
- Fiskerättsägare och andra intressenter bör **bilda en organisation för samordnad förvaltning.**
- Anställa personal ?

Länsstyrelsen
Gävleborg

Hur får vi till stånd en väl fungerande förvaltning?

- Kvotering av laxfisk?
  - i tid och/eller rum?
- Vilka fångstmetoder skall tillåtas?
- Flera FVO och andra fiskerättsägare har **gemensamma regler**
- En total kvot för älven?

Projektering av fiskvägar Kraftverksanalyser

Länsstyrelsen
Gävleborg

Återskapat lek-bottnar och NY chans till föryngring

Länsstyrelsen
Gävleborg

Skapa vildlaxstammar och ta bort vandringshinder

Behövs mer?

Länsstyrelsen
Gävleborg

Ja !

För varje älv behöver man utreda de biologiska, juridiska, tekniska och ekonomiska förutsättningarna för att återskapa naturlig produktion av lax och öring i denna älv.

Länsstyrelsen
Gävleborg

” Varför just vi ? ”

- Fiskerättsägarna har större möjligheter att besluta om långtgående fiskeregler
- Bestämmelser från fiskerättsägare kan ändras snabbt och enkelt vid behov, exempelvis regler för akut situation, införa fredningstider.
- Enklare för FVO att informera och förmedla regler direkt till sportfiskaren t.ex på fiskekortet.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Hur vill Ni fiskerättsägare förvalta Er resurs?

- Upplåta fisket till allmänheten?
- Bra som det funkar idag?
- Målsättning när resursen växer/krymper?
- Hantera förändringar i lagstiftning och FIFS?
- Utveckla fisket själva?
- Överlåta utvecklingen till andra?
- Upplåta fisket till entreprenör?
- Förvaltargrupp på älvsnivå (lax och öring)

Förvaltningsplan för Dalälven

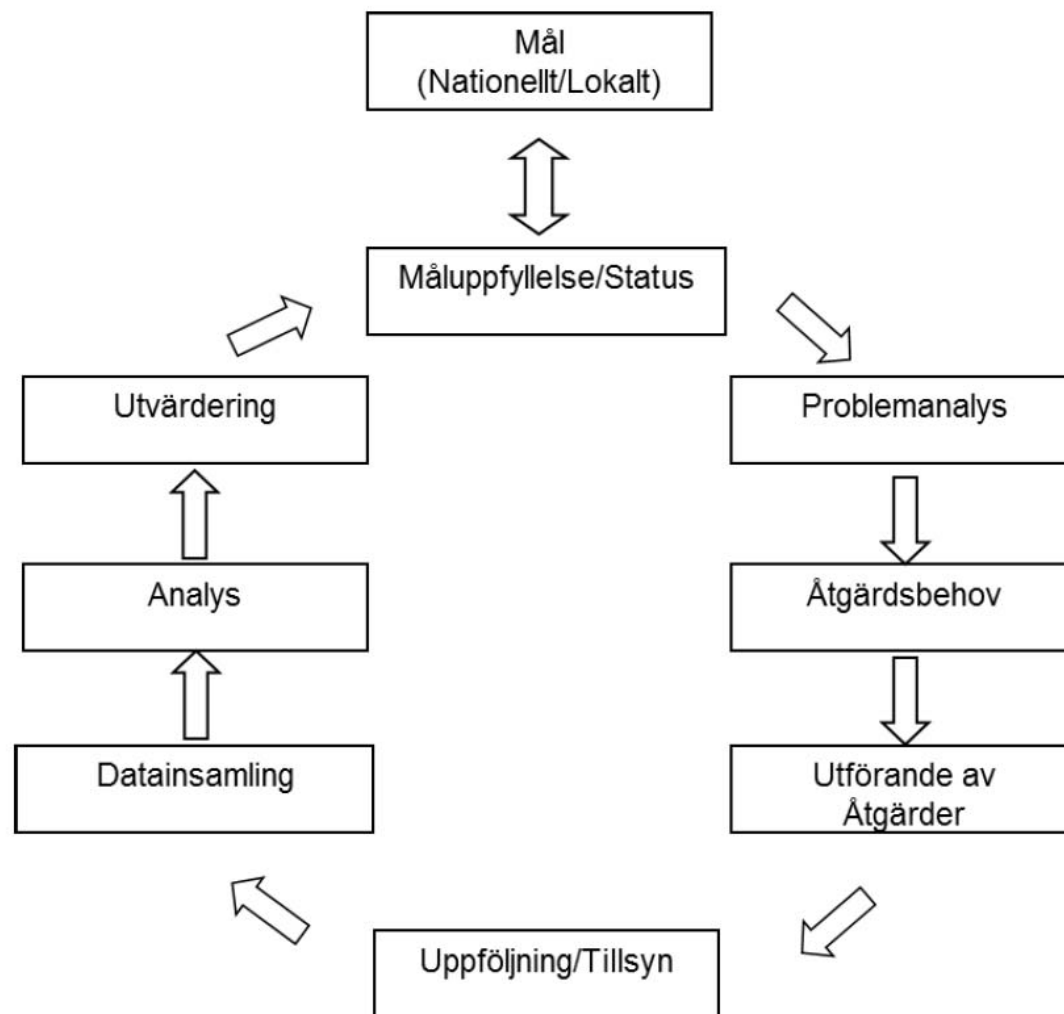
- Ta fram en övergripande målsättning och Vision
- Arbetsgrupp FVO:na och Länsstyrelsen ?
- Projekt ?
- Verksamhetsplan och Tidsplan
- Beslut i styrelse och vid Årsmöte

Länsstyrelsen
Gävleborg

Länsstyrelsen
Gävleborg

Figur 1. Schematisk bild av hur olika moment kan ingå i en adaptiv förvaltningsmodell.

Identifiera **problem** och åtgärder

Problem :

- Vandringshinder
- Reglering/Vattenkraft
- Flottningsrensning

Åtgärder:

- Återställa lekområden
- Återställa fiskvandring

Länsstyrelsen
Gävleborg

Fiskeregler

- Uttagsbegränsning
- C & R
- "Måttregler"
- Fisketid
- Kvotering
- Strömsträckor fredade eller i "träda"

Länsstyrelsen
Gävleborg

ADAPTIV LAXÄLVSFÖRVALTNING

6

Påverkan

- Kraftverk
- Flottledsrensning
- mm

2.

Biologiska data (produktion)	Fångst (dödlighet) Kust och Älv
- Yngelproduktion	- Uttag
- Smoltproduktion	- C&R
- Uppvandring	- Indirekt dödlighet
- Lektider	
- Lekområden	
- Habitatkartering	

5

Infrastruktur och marknadsföring

1.

Fiskerättsägarnas målsättning med resursen

Aktiv förvaltaregrupp (juridiskt hållbar)

4.

- Älvsspecifika fiskeregler (utöver FIFS)**
- Uttagsbegränsning "Måttregler"
  - Fisketid
  - Kvotering
  - mm

Tillsyn

3

EU-förordning

Fiskelag (1993:787)

Riksdagen

Förordning (1994:1716)

Regeringen

EU-direktiv

Föreskrifter (2004:37)

HaV*

Länsstyrelsen
Gävleborg

Biologiska data

- Yngelproduktion: elfisken
- Smoltproduktion: [smoltfälla](#)
- Uppvandring: [Simsonar](#), kameror
- Habitatkartering: via GIS-underlag och invertering → total yngelproduktion
- Lektider och lekområden: exempel (Testeboån)
- Fiskerelaterad dödlighet: viktigt med [korrekt Återfångststatistik](#)

Elfiske

Länsstyrelsen
Gävleborg

Märkning

Länsstyrelsen
Gävleborg

Smolthjul

Smolthjul i Testeboån ger underlag om hur många lax-ungar som går ut från älven

Sändare på smolt

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tack !

Länsstyrelsen
Gävleborg

Exempel på fiskerättsägares egna fiskeregler

Byske älv:

Endast öring med måtten 50 - 63 centimeter är tillåten att avliva under hela säsongen.

Det är endast tillåtet att avliva lax med måtten 50 - 63 centimeter 1 augusti - 31 augusti

Fångstbegränsning på max 5 harrar per dygn och fiskare. Minimimått 35 centimeter.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Källa: <http://www.byskealven.se/regler/fiskeregler/>

Nedre delen av Ljungan :

Minimimått:

Lax 50 cm

Havsöring 50 cm

Harr 35 cm

Fredningstider:

Lax: 15/10 - 15/5

Harr: 15/3 - 15/5

Allt fiske förbjudet :

15/10 - 15/11, samt 1/1 - 28/2

med undantag av pimpelfiske efter sik

Gemensamma regler för Nedre Ljungans fvo
och Tuna Östra FVO sedan 1 januari 2015

Länsstyrelsen
Gävleborg

Mörrumsån:

Fiskesäsongen för lax och havsöring är 1 mars till 30 september.

Utlekta laxar skall återutsättas mars - april.

Under augusti - september skall alla honor (lax, öring) med fettfena återutsättas.

Tillåten dagsfångst är en laxfisk om dagen.
Minimåttet är 50 cm

Tillåten årsfångst är 6 laxfiskar.

Uttag på 15 - 25% av de fångade fiskarna.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Altaälven norge

All fisk måste återutsättas och
rapporteras efter fångst.

<http://lakseelver.no/node/82/fishingrules>

Länsstyrelsen
Gävleborg

Irland nationella regler

Alla med årskort får 10 blåfärgade fångsmärken de får använda när det vill under året.

I älvar med svaga bestånd kompletteras det med bruna fångsmärken specifikt för den älven.

Kompletteras med baglimes under vissa tider.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Fångstmärkning

- Laxar som fångas och ska behållas ska märkas av fiskande med plastband.
- Obligatorisk rapportering

Länsstyrelsen
Gävleborg

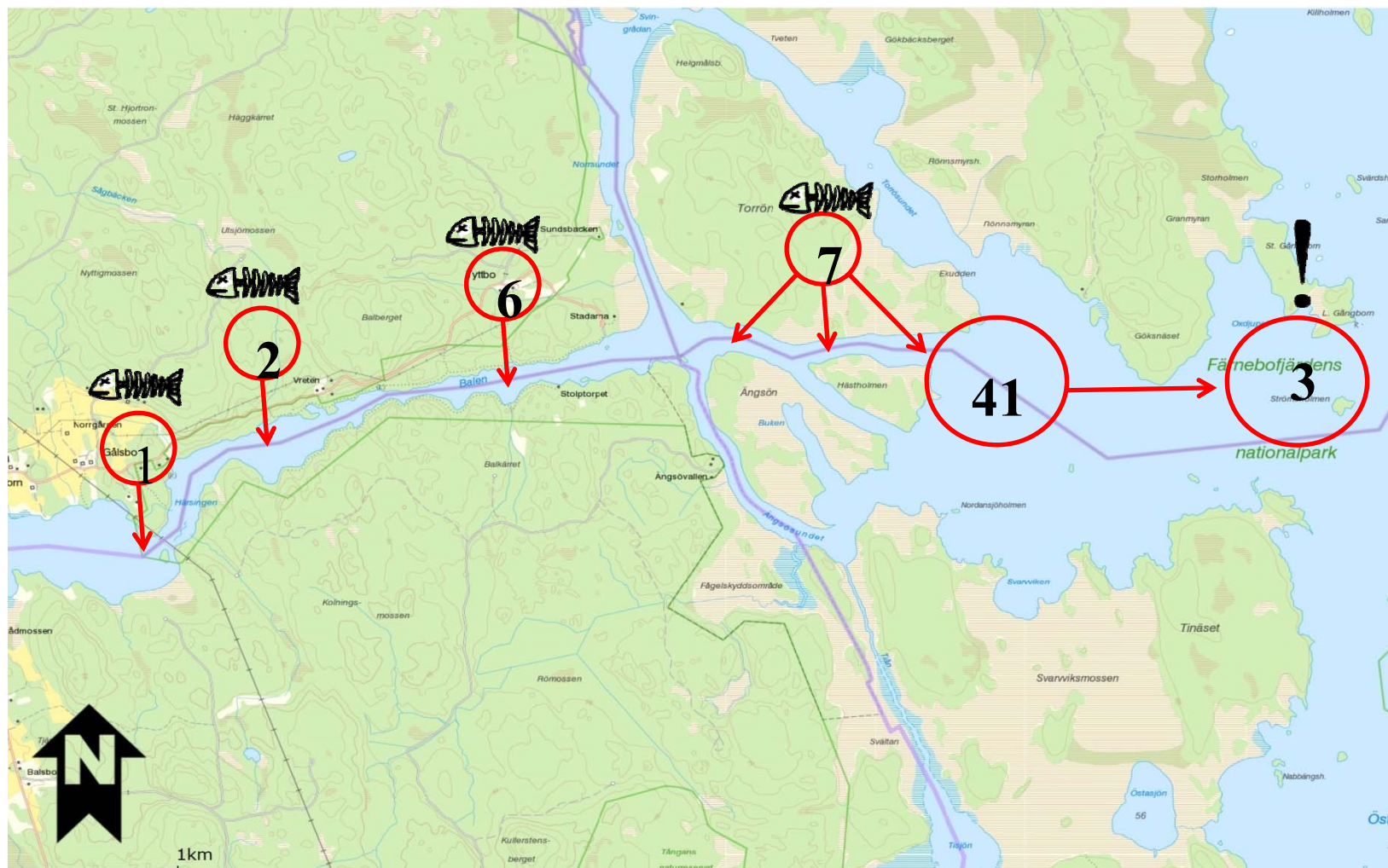
Fungerande fångstrapporterna?

- Traditionell rapportering
- E-fiskekort
- Hemsiderapporter

Länsstyrelsen
Gävleborg

Smolt utvandningsstudie 2016

Länsstyrelsen
Gävleborg